

Në bazë të nenit 55 paragrafi 1 të Ligjit për organizimin dhe punën e organeve në administratën shtetërore („Gazeta zyrtare e Republikës së Maqedonisë” nr. 58/00, 44/02, 82/08, 167/10, 51/11), dhe Gazeta zyrtare e Republikës së Maqedonisë së Veriut” 96/19 dhe 110/19) si dhe në bazë të nenit 50 paragrafi 6 të Ligjit për arsim fillor („Gazeta zyrtare e Republikës së Maqedonisë së Veriut“ nr. 161/2019), ministri i Arsimit dhe Shkencës e përcaktoi programin mësimor të shkurtuar për lëndën mësimore Fizikë për klasën VIII (e tetë) në arsimin fillor nëntëvjeçar për vitin shkollor 2020/2021.

1. Hyrje

Programi i shkurtuar mësimor nga lënda mësimore e Fizikë për klasën e VIII (tetë) nga arsimi fillor bazohet në qëllimet/ rrezultatet e pritura të parapara me programin mësimor për lëndën mësimore i cili realizohet si i rregullt në përputhje me planet mësimore të verifikuara.

Me programin e shkurtuar vërtetohen temat e caktuara të cilat do të duhen të realizohen për 159 ditë mësimore, gjatë së cilës duhet patur kujdes fondi i paraparë në kuadër të programit të rregullt, konkretisht me 2 orë në javë parashihen 64 orë në programin e shkurtuar.

Arsimtari gjatë planifikimit dhe realizimit të njësive mësimore nga programi i shkurtuar mësimor niset nga qëllimet /rrezultatet e pritura, nocionet e caktuara, metodat dhe aktivitetet të verifikuara në programin e rregullt mësimor.

2. Pasqyrë e temave dhe njësitë mësimore

Tema 1 – Forcat dhe lëvizjet (28 orë) (23+ 5)

Njësit mësimore

1. Çfarë bëjnë forcat?
2. Forcat mund të ndryshojnë formën e një objekti
3. Parashikimi i ndryshimeve të formës
4. Sa mund të kaloni për 10 sekonda?
5. Llogaritni shpejtësinë nga distanca e kaluar dhe koha
6. Shpejtësitë dhe distancat
7. Njësi të ndryshme të shpejtësisë
8. Grafikët e distancës-kohë
9. Interpretimi i grafikëve të distancës-kohës
10. Llogaritja e shpejtësis nga grafikonet distancë - kohë
11. Llogaritja e distancës ose kohës nga shpejtësi e dhënë

12. Hyrje në nxitim
13. Matja e shpejtësisë për të llogaritur nxitimin
14. Vizatimi i grafikëve të shpejtësisë-kohë
15. Krahësimi i informacionit nga grafikët e distancës-kohë dhe shpejtësisë-kohë
16. Ndikimi i forcave në lëvizje
17. Ligji i Dytë i Njutonit për lëvizjen
18. Fërkimi i bën rezistencë lëvizjes
19. Graviteti.
20. Objekte që bien
21. Hulumtimi i rezistencës së ajrit
22. Parashutat
23. Hulumtimi i lëvizjes

Tema 2 - Energjia (9 orë) (6 + 3)

Njësitë mësimore

1. Format e energjisë
2. Përcjellja e energjisë
3. Përcjellja e energjisë në trup
4. Shfrytëzimi dhe humbja e energjisë, A mund të fitojmë energji nga asgjëja?
5. Përfitimi i energjisë elektrike
6. Përfitimi i energjisë elektrike nga lëvizja e ujit dhe lëvizja e avullit

Tema 3 - Drita (19 orë) (14+ 4)

Njësitë mësimore

1. Objekte vetë-ndriçuese dhe jo-ndriçuese
2. Si i shohim gjërat
3. Hijet e mprehta dhe pjesërisht të ndritura

4. Hijet në hapësirë
5. Kamera Obskura
6. Ligji i reflektimit
7. Zbatimi i ligjit të reflektimit
8. Ndryshimi i drejtimit të dritës
9. Shpjegimi i refleksionit
10. Ngjyrat në dritë të bardhë,
11. Shpërndarja dhe përzierja
12. Ngjyrat themelore dhe të nxjera(fituara) të dritës
13. Ngjyrat e nxjerra të dritës
14. Reflektimi i ngjyrave

Tema 4 – Toka më largë (8 часа) (5+ 3)

Njësitë mësimore

1. Dita dhe nata
2. Stinët e vitit
3. Yjet dhe planetët
4. Kuptimi i Sistemit Diellor

3. Sygjerime didaktike

Me programin e shkurtuar për lëndën e Fizikës klasa e VIII (e tetë) për arsimin fillor, janë përfshi tema të caktuara dhe njësi mësimore të programit të rregullt që janë të ndërlidhura reciprokisht dhe formojnë një tërësi logjike. Në pjesën *Përmbledhje e temave dhe njësive mësimore* cekën temat e përcaktuara nga programi i shkurtuar dhe njësitë mësimore që i referohen zhvillimit të përmbajtjeve të reja mësimore. Për secilën temë jepet numri i përgjithshëm i orëve që do të realizohen. Duke qenë se renditen njësitë mësimore që i referohen zhvillimit të përmbajtjes së re mësimore, numri i

mbetur i orëve brenda temave që mësuesi planifikon, organizon dhe zbaton si orë për përsëritje, verifikim, ushtrime, kontroll të njohurive të nxënësve studentëve, sistematizim, hulumtim, etj.

- Në temën **Forcat dhe lëvizja** nuk ka asnjë lëshim të përmbajtjes, vetëm orë të reduktuara në ushtrime për parashikimin e ndryshimeve në formë, Paraqitje grafike e distancës dhe kohës dhe rekomandohet që gjatë përpunimit të mbulohen konceptet themelore të këtyre njësive mësimore.

- Në temën e **Energjisë**, është propozuar të bashkohen përmbajtjet për:

Shfrytëzimi dhe humbja e energjisë dhe A mund të marrim energji nga asgjëja

Krijimi i energjisë elektrike nga lëvizja e ujit dhe Krijimi i energjisë elektrike nga lëvizja e avullit.

Sidoqoftë, rekomandohet që disa nocione nga këto përmbajtje mësimore të përfshihen në procesin e miratimit të temës së përgjithshme të mësimdhënies.

- Në temën e **Dritës**, është propozuar që të kombinohen *Hulumtojt hijet dhe Sqarimi mbi reflektimin*, por rekomandohet që konceptet themelore të këtyre njësive mësimore të përfshihen gjatë përpunimit.

- Në temën **Tokë dhe më gjerë** është propozuar të kombinohen përmbajtjet mësimore *Kuptimi i sistemit diellor* ku mësuesi do të ketë kohë të mjaftueshme për të bërë aktivitete kërkimore dhe gjithashtu rekomandohet që konceptet themelore të këtyre njësive mësimore të përfshihen gjatë përpunimit.

Zgjedhjen dhe kombinimin e metodave, formave dhe procedurave specifike në mësimdhënie, mësuesi bën drejtpërdrejt kur planifikon punën mësimore dhe harton organizimin e orës, në përputhje me përmbajtjen, afinitetet e nxënësve dhe mundësitë materiale dhe teknike të shkollës (kushtet e hapësirës dhe pajisjes)

Gjatë realizimit të mësimdhënies sipas programit të shkurtuar, duhet të merren parasysh drejtimit didaktike, dmth. format, metodat dhe aktivitetet e përcaktuara në programin e rregullt, të cilat u referohen përmbajtjeve mësimore të mbuluara nga programi mësimor i shkurtuar. Rekomandohet përdorimi i TIK në çdo segment të procesit mësimor.

4. Normativ për kuadrin mësimor

Programi i shkurtuar e realizon arsimtar në përputhje me normativin për kuadrin mësimor të dhënë në programin e rregullt mësimor

Programin e shkurtuar mësimor për lëndën mësimore Fizikë për klasën e VIII (tetë) të arsimit fillor nëntë vjeçar për vitin shkollorë 2020/21 e miratoi

Minister,

Mila Carovska